

Frukt- och bäruppropet

Hjälp oss att samla information om äldre tiders frukter och bär

Skriv och berätta

Känner du till träd, buskar eller plantor av frukt, bär och nötter vars egenskaper stämmer överens med efterlysningarna?

Skriv då och berätta om växtens ursprung, odlingsplats, odlingshistoria och eventuellt känt sortnamn. Bifoga gärna foto.

När vi har fått ditt tips kontaktar vi dig och tillsammans bestämmer vi vad som ska göras.

Frukt- och bäruppropet

Vi söker äldre sorter av frukt, bär och nötter

Kontakta oss:

FRUKT- OCH BÄRUPPROPET
Centrum för biologisk mångfald
Box 57
230 53 Alnarp

eller fruktochbaruppropet@pom.info

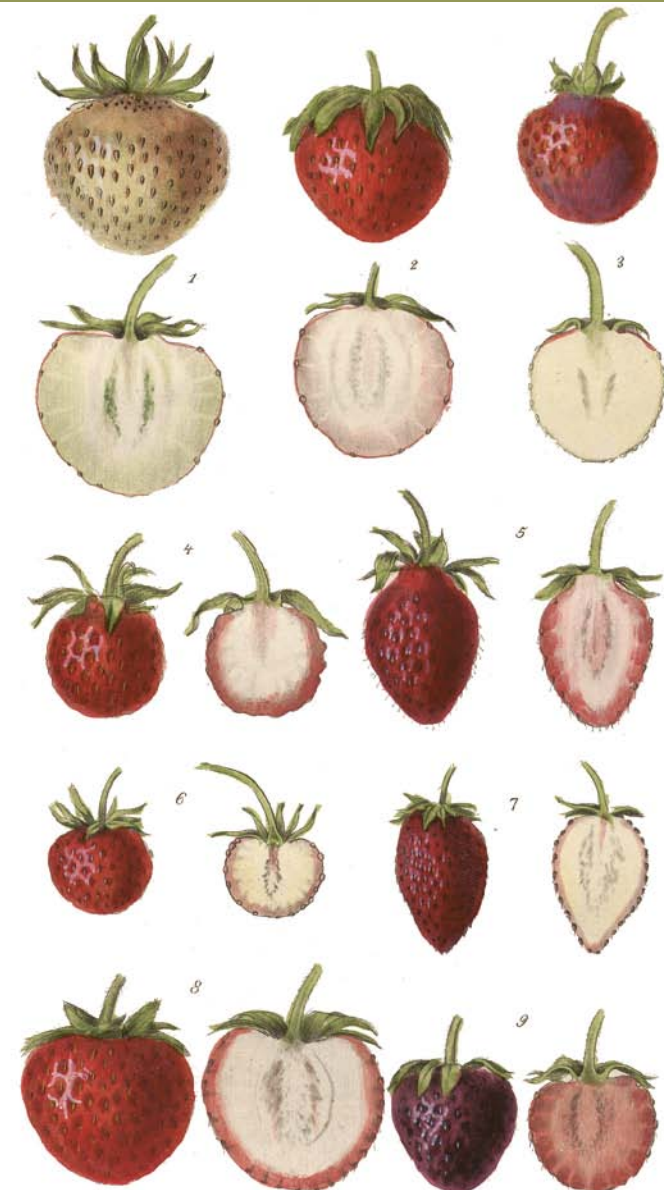
Sedan år 2000 finns ett nationellt program för att bevara den genetiska mångfalden bland de odlade växterna. Programmet har fått namnet POM – Programmet för Odlad Mångfald.

Inom POM samarbetar myndigheter, Sveriges lantbruksuniversitet, NordGen, växtförädlingsföretag, botaniska trädgårdar, friluftsmuseer, odlarorganisationer och ideella föreningar.

PROGRAMMET FÖR
ODLAD MÅNGFALD

www.pom.info

Var med och rädda vårt gröna kulturarv

Frukt- och bäruppropet

Äpplen, körsbär, hallon, vinbär, smultron och hassel är exempel på frukter, bär och nötter som växer vilt i Sverige. Våra förfäder visste tidigt att tillvarata dessa nyttigheter. Så småningom skedde en successiv övergång från insamling till odling. Träden, buskarna och plantorna som flyttades in i trädgårdarna var dels hämtade från den svenska naturen, dels införda från andra länder.

Medeltidens munkar och hemvändande soldater spelade stor roll för införseln av nytt ädlare växtmaterial, och i samband med slottsträdgårdarnas anläggande under 1700-talet skedde en omfattande import söderifrån. En stor del av materialet passade inte för odling i vårt nordliga klimat, medan annat visade sig värdefullt.

Våra lokalsorter uppstod genom att det bästa inhemska och invandrade växtmaterialet liksom utvalda kärnsådder tillvaratogs och spreds. Flera äldre sorter odlas än idag medan andra har fallit i glömska och riskerar att försvinna.

Lokalsorterna utgör den viktigaste delen av vårt pomologiska arv. Ett arv som vi är skyldiga att bevara till kommande generationer. Uppropet syftar till att säkerställa att hela spektrat av värdefulla egenskaper hos svenska frukt-, bär- och nötsorter blir representerat i det framtida nationella bevarandet.

Vi behöver Din hjälp

Du kan hjälpa till genom att lämna tips som gör att efterlyst material återfinns. Läs mer i det följande.

Kärnfrukter

Flertalet äpple- och päronsorser av betydelse finns idag bevarade i sk klonarkiv runt om i landet. Vissa sorter är emellertid rapporterade saknade och det är framför allt dessa som vi efterlyser.

Stenfrukter

Även sorter av plommon och körsbär finns bevarade i klonarkiven. Vi efterlyser saknade namngivna sorter. Dessutom är lokala klarbärs- och plommonsorser, som spridits genom rotskott, av speciellt intresse.

Bär

Hallon, jordgubbar, smultron, vinbär och krusbär är traditionella bärväxter i våra trädgårdar. Här efterlyses friska, rikbärande och välsmakande sorter, ca 50 år eller äldre.

Nötter

Hassel har endast odlats i begränsad skala, främst i hemträdgårdarna. Efterlysningen inriktas mot friska, rikbärande och storfruktiga sorter, ca 50 år eller äldre.

Sydfrukter

I Sverige har länge funnits en förkärlek för odling av sydliga fruktslag. Äkta kvitten (här intill), persika, aprikos, fikon, mullbär och vindruvor efterlyses. Endast träd och stockar som odlas utomhus är av intresse.